

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obo/18/2018
Identifikačné číslo spisu: 6013200445
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6013200445.5

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Anny Markovej a JUDr. Dariny Ličkovej v spore žalobkyne: JUDr. Ing. Gabriela Ďurmanová, so sídlom Predmestská 8P37/2B, 010 01 Žilina, správca konkurznej podstaty úpadcu PD Veľké Teriakovce „v konkurze“, so sídlom 980 51 Veľké Teriakovce, IČO: 00 202 240, proti žalovanému: JUDr. R. Z., advokát, bytom G., zast. JUDr. Jozef Veselý, advokát, so sídlom Mierová 1, 990 01 Veľký Krtíš, o zaplatenie sumy 16 499,99 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 45Cbi/2/2013-148 zo dňa 5. decembra 2017, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 45Cbi/2/2013-148 zo dňa 5. decembra 2017 m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .
- II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 45Cbi/2/2013-148 zo dňa 5. decembra 2017 (druhým v poradí), v prvom výroku rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 16 499,99 eur. Druhým výrokom rozhodol, že žalobca má právo na náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobkyňa sa podanou žalobou voči žalovanému pôvodne domáhala zaplatenia sumy vo výške 168 957,08 eur. Uviedla, že žalovaný po odovzdaní agendy ako odvolaný správca odovzdal novoustanovenej správkyni konkurznej podstaty doklady, z ktorých vyplýva, že v konkurznej podstate majú byť príjmy vo výške 163 344,56 eur, z toho príjmy zo speňaženia sú vo výške 107 214,22 eur a príjmy získané inou činnosťou správcu sú vo výške 56 130,34 eur. Pri vyhlásení konkurzu boli finančné prostriedky v pokladni a na účtoch úpadcu vo výške 5 612,52 eur. Žalobkyňa uviedla, že žalovaný neodovzdal ani finančné prostriedky, ani doklady preukazujúce naloženie s finančnými prostriedkami podľa zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. (ďalej len ZKV). Keďže žalovaný si nesplnil povinnosti vyplývajúce mu z ustanovenia § 8 ods. 2 a § 5 ZKV, ani súdom uloženú povinnosť uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 47-24K/351/1998-Že-1531 zo dňa 25. augusta 2011, žalobkyňa si uvedenú sumu uplatnila podaným

návrhom.

3. Z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 47-24K/351/98-Že-1531 zo dňa 25. augusta 2011, súd zistil, že JUDr. R. Z. bol zbavený funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo Veľké Teriakovce „v konkurze“ a za správkyňu konkurznej podstaty v tejto veci bola ustanovená Ing. Gabriela Ďurmanová, Predmestská 8537/2B, Žilina. Zároveň bolo uložené bývalému správcovi JUDr. R. Z. riadne informovať novoustanovenú správkyňu a dať jej k dispozícii všetky doklady.

4. Z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 47-24K/351/98-Že-1211 zo dňa 13. januára 2011 vyplýva, že bola schválená konečná správa o speňažení majetku z podstaty a vyúčtovanie odmeny a výdavkov správcu JUDr. R. Z. v rozsahu uvedenom v tomto rozhodnutí. Súd zistil, že Ing. Ďurmanová výzvou zo dňa 26. januára 2012 vyzvala JUDr. Z. k odovzdaniu dokladov týkajúcich sa konkurzu. V podaní zo dňa 11. októbra 2012 správkyňa oznámila, že časť konkurznej agendy jej bola odovzdaná, ale neboli jej odovzdané účtovné doklady, bankové výpisy, pokladničná kniha, daňové priznania. Z uvedeného dôvodu žiadala žalovaného odovzdať konkurznú agendu. Z opatrenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 47-24K/351/98-Že-1569 zo dňa 21. februára 2013 vyplýva, že konkurzný súd uložil správkyňi Ing. Ďurmanovej, aby súdne vymáhala od bývalého správcu finančné prostriedky patriace do konkurznej podstaty, ktoré jej bývalý správca neodovzdal po skončení výkonu funkcie správcu.

5. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 45Cbi/2/2013-80 (prvým v poradí) rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi vo výške 16 499,99 eur, ďalším výrokom rozhodol, že v sume 152 457,09 eur konanie zastavuje z dôvodu, že žalobkyňa na pojednávaní dňa 22. októbra 2015 zobral žalobu v tejto časti späť podľa ust. § 96 ods. 1 O. s. p., žalovaný s čiastočným späťvzatím súhlasil. O odvolaní žalovaného rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 1Obo/6/2016-112 zo dňa 25. mája 2016, ktorým napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil vec súdu na ďalšie konanie.

6. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že na základe vykonaného dokazovania zistil, že žalobkyňa si nárok na vydanie sumy 16 499,99 eur uplatňuje ako zostatok výťažku zo speňaženia majetku úpadcu, túto žalobkyňa určila na základe výpočtu, pri ktorom vychádzala z údajov, ktoré žalovaný v postavení správcu spracoval a predložil súdu na schválenie ako konečnú správu dňa 4. augusta 2010 v znení jej doplnenia podaním zo dňa 12. januára 2011, a ktorá bola odsúhlasená a schválená uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 47-24K/351/98-1211. Ďalej súd skonštatoval, že žalobkyňa zdôraznila, že si neuplatňuje náhradu škody, lebo tú si uplatňuje v trestnom konaní.

7. Krajský súd uviedol, že žalobkyňa preukázala výšku zostatku vydania výťažku zo speňaženia majetku úpadcu, ktorá korešponduje s údajmi a dokladmi, ktoré žalovaný ešte v postavení správcu spracoval a predložil konkurznému súdu na schválenie konečnej správy dňa 4. augusta 2010 a jej doplnení zo dňa 12. januára 2011. Žalobkyňa žalovanú sumu 16 499,99 eur vypočítala ako 163 344,56 eur (príjmy konkurzu v celkovej výške), od ktorej odpočítala 67 945,49 eur (náklady konkurzu) s výsledkom 95 399,07 eur. Súd prvej inštancie mal ďalej preukázané, že žalobkyňa pri výpočte nároku na vydanie zostatku výťažku zo speňaženia majetku úpadcu si neuplatňuje a ani do jeho výpočtu nezahrnula sumu 66 387,84 eur, ktorú investoval žalovaný do CI Holding, a.s., „v konkurze“, preto bolo túto potrebné zo sumy 95 399,09 eur odpočítať. Z rozdielu vo výške 29 011,23 eur po odpočítaní hotových výdavkov správcu vo výške 12 511,29 eur (pozn. súdu správne malo byť 12 511,24 eur) zostala výsledná suma 16 499,99 eur, ktorá sa v pokladni žalovaného nenachádzala, a preto si ho žalobkyňa uplatňuje podanou žalobou.

8. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 8 ods. 2 a 5 ZKV. Skonštatoval, že žalovaný povinnosť podľa § 8 ods. 2 ZKV postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou, porušil. Ďalej uviedol, že z predložených dôkazov mal za preukázaný nárok žalobkyne na vydanie zostatku výťažku zo speňaženia majetku úpadcu PD Veľké Teriakovce „v

konkurze“, ktorý neoprávnene u seba zadržuje žalovaný, a z toho dôvodu žalobe vyhovel. Uviedol, že vzhľadom k tomu, že právna kvalifikácia uplatneného nároku podlieha rozhodnutiu súdu, aj v prípade, že žalobkyňa neoznačila v žalobe, ani vo svojich podaniach, že tento nárok si uplatňuje z titulu bezdôvodného obohatenia, súd prvej inštancie rozhodol o uplatnenom nároku podľa ust. § 451 a nasl. OZ.

9. Súd prvej inštancie na záver uviedol, že nebral zreteľ na obranu žalovaného, poukazujúcu na skutočnosť, že v trestnom konaní nie je ukončené konanie o náhrade škody, čo sa týka investovania finančných prostriedkov žalovaných do CI Holding, a.s. „v konkurze“. Súd mal za to, že žalobkyňa si neuplatnila podanou žalobou nárok na náhradu škody, nie z dôvodu vloženia finančných prostriedkov žalovaného do spoločnosti CI Holding, a.s. „v konkurze“, ale ako zostatok vydania výťažku zo speňaženia majetku úpadcom patriaceho do majetkovej podstaty úpadcu, v ktorom uplatnená suma nie je zahrnutá, a preto ukončenie konania v trestnom konaní nevytvára prekážku litispendencie tak, ako sa v konaní bránil žalovaný. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 C. s. p..

10. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (ďalej aj „odvolateľ“) v zákonnej lehote odvolanie, s poukazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. a/, b/, d/ a f./ C. s. p., a to z dôvodu, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a tiež, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospeľ k nesprávnym skutkovým zisteniam. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že žalobu v plnom rozsahu zamietla a prizná žalovanému nárok na náhradu trov konania alebo aby vec zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Žalovaný v podanom odvolaní zároveň požiadal aj o oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu, z dôvodu jeho rodinných, sociálnych a majetkových pomerov.

11. Uviedol, že pred súdom prvej inštancie spochybnil výšku žalovanej sumy a navrhol vykonať vo veci znalecké dokazovanie, ktoré súd nevykonával a rozhodol len na základe podkladov zo strany žalobkyne. Má za to, že žalovaná suma bola spochybnená tým, že na jednej strane žalobkyňa tvrdila, že žalovaný neodovzdal časť agendy a na druhej strane dokázala bez týchto dokladov vyčísliť žalovanú sumu.

12. Ďalej uviedol, že zo strany žalobkyne nešlo o žalobu o náhradu škody, ale titulom zaplataenia predmetnej sumy malo byť vydanie finančných prostriedkov zo strany žalovaného žalobkyne. Žalovaný nedisponuje týmito finančnými prostriedkami, uviedol, že nebol zistený žiaden účet žalovaného, kde by sa takéto finančné prostriedky nachádzali, a keď neexistujú nemožno ich ani vydať a iný titul vrátenia finančných prostriedkov si žalobkyňa neuplatnila, ani titulom náhrady škody, resp. bezdôvodného obohatenia, a teda súd prvej inštancie sa mal zaoberať, tým, či tieto finančné prostriedky má žalovaný k dispozícii.

13. Žalovaný v odvolaní namietal aj skutočnosť, že súd prvej inštancie sa mal zaoberať jeho námietkou premlčania, pretože nárok žalobkyne súd odôvodnil tzv. bezdôvodným obohatením, kde je premlčacia doba 2 roky, a žaloba bola doručená súdu 3. apríla 2013, kde finančné prostriedky boli investované do spoločnosti CI Holding, a.s. „v konkurze“ ešte pred uvedeným dátumom.

14. Odvolateľ uviedol, že súdu prvej inštancie navrhol, aby konanie bolo prerušené z dôvodu, že nebolo ukončené vo veci trestné konanie, ktorého výsledok môže mať vplyv na rozhodovanie súdu v tejto veci. Za zmätočný považuje výrok o náhrade trov konania, kde súd priznal žalobkyne náhradu trov konania vo výške 100 %, pričom pôvodne bol uplatnený nárok z titulu zaplataenia sumy 168 957,08 eur bol v časti 152 457,09 eur vzatý späť a v konečnom dôsledku súd vyhovel žalobe len vo výške 16 499,99 eur. Žalobkyňa mala úspech vo výške 9,77 % zo žalovanej sumy a napriek tomu jej súd priznal nárok vo výške 100 %.

15. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrila žalobkyňa. Uviedla, že žalovaným uplatnené odvolacie dôvody nie sú dané a žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny v celom rozsahu

potvrdil a priznal jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Poukázala na to, že žalovaný jej odovzdal časť konkurznej agendy, pričom jej neodovzdal žiadne účtovné doklady. Keďže nemala k dispozícii účtovné doklady, neboli jej známe výdavky správcu a náklady konkurzu v období po podaní návrhu konečnej správy až do odvolania žalovaného z funkcie správcu. Preto z dôvodu opatrnosti uplatnila žalobou nárok na vydanie sumy 168 957,08 eur. Až po predložení relevantných dokladov od žalovaného mohlo dôjsť k úprave žalobou uplatneného nároku. Túto žalovaná vyčíslila na podklade dokladov, ktoré jej žalovaný odovzdal na pojednávaní dňa 12. februára 2015 (na podklade účtovných dokladov od 5. augusta 2010 - 30. septembra 2013). K žalovaným namietanému nevykonaniu navrhovaného znaleckého dokazovania sa žalobkyňa stotožnila s názorom súdu prvej inštancie s tým, že žalovanému nič nebránilo, aby zabezpečil vyhotovenie súkromného znaleckého posudku na vlastné náklady s poskytnutím súčinnosti žalobkyne.

16. K námietke žalovaného, podľa ktorej sa mal súd zaoberať skutočnosťou, či žalovaný má finančné prostriedky, ktoré žalobkyňa žiadala vydať, uviedla, že žalovaný počas konania na súde prvej inštancie nikdy neuvádzal, že zostatok finančných prostriedkov nemá vo svojej dispozícii vôbec, a preto ich ani nemôže vydať. Námietku premlčania v prípade bezdôvodného obohatenia označila za nedôvodnú. Napokon poukázala na to, že žalovaný mal povinnosť vydať novovymenovanej správkyni aj finančné prostriedky, ktoré zodpovedajú zostatku výťažku zo speňaženia majetku úpadcu a ktorý má byť rozdelený rozvrhom medzi veriteľov prihlásených pohľadávok. Táto povinnosť vznikla žalovanému až po tom, čo bol odvolaný z funkcie správcu, t. j. dňom 9. januára 2012, preto ak žalobkyňa uplatnila nárok na súde 3. apríla 2013 nie je námietka dôvodná.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnej veci ako odvolací súd už rozhodoval a uznesením sp. zn. 1Obo/6/2016 zo dňa 25. mája 2016, aplikujúc v danom čase platný procesný predpis - Občiansky súdny poriadok, rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

18. Ku dňu 1. júl 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (C. s. p.). Ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (§ 470 ods. 1 C. s. p.).

19. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom účinnosti tohto zákona zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany § 470 ods. 2 C. s. p.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“), podľa § 470 ods. 1 a 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.) a oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie, bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 C. s. p., viazaný rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi a zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie (§ 379, § 380 ods. 1, § 383 C. s. p.), prejednal odvolanie a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

21. Úvodom najvyšší súd uvádza, že je funkčne príslušný na prejednanie odvolania proti rozsudkom krajských súdov, ktoré vo veci konali a rozhodovali ako sudy prvej inštancie. Uvedené platí napriek skutočnosti, že právna úprava Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016 výslovne neupravuje funkčnú príslušnosť najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvej inštancie na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 (viď ustanovenie § 10 ods. 2 O. s. p.) s výnimkou konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (viď ustanovenie § 31 ods. 2 C. s. p.). V tejto súvislosti je potrebné vychádzať z prechodného ustanovenia § 470 ods. 4 C. s. p., v zmysle ktorého konania začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončia sudy, na ktorých sa konanie začalo. Uvedené znamená, že konanie, ktoré sa začalo do 30. júna 2016 na krajskom súde ako súde prvej inštancie, sa na tomto súde dokončí podľa Civilného sporového poriadku. Táto istá zásada

platí aj pre štádium odvolacieho konania, že pokiaľ podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvej inštancie rozhodoval najvyšší súd, tak je najvyšší súd odvolacím súdom vo veciach, v ktorých koná a rozhoduje krajský súd ako súd prvej inštancie, aj podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

22. Zároveň tento záver vyplýva aj z aplikácie čl. 4 Základných zásad, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený, ako aj z ustanovenia § 34 C. s. p. v spojení s ustanovením § 31 ods. 2 C. s. p.. V ustanovení § 31 ods. 2 C. s. p. je výslovne upravená funkčná príslušnosť najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu proti rozhodnutiam krajských súdov vydaným v sporoch o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. Z uvedeného vyplýva záver, že aj v ďalších veciach, v ktorých koná a rozhoduje krajský súd ako súd prvej inštancie podľa predpisov účinných do 30. júna 2016, rozhoduje o odvolaniach najvyšší súd (rovnako vid' aj uznesenie najvyššieho súdu z 11. júla 2017, sp. zn. 3Obo/18/2017).

23. Aj s poukazom na § 390 C. s. p., keď už vo veci nenastala zmena skutkového stavu, a na vyjadrenia strán k rozhodujúcemu ustanoveniu, ktorého aplikácia v spore je nevyhnutná a určujúca pre jeho riešenie, odvolací súd konštatuje, že nebol dôvod, ani procesná možnosť, vec zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie a odvolací súd pristúpil k prejednaniu veci. Na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 C. s. p.), čo v predmetnej veci nebolo nebolo naplnené a vec rozhodol odvolací súd verejným vyhlásením rozsudku bez nariadenia pojednávania.

24. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti rozsudku krajského súdu v napadnutom výroku, ktorým uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 16 499,99 eur.

25. Podľa ust. § 8 ods. 2 ZKV je správca povinný pri výkone funkcie postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo ktoré mu uloží súd.

26. Povaha uplatneného nároku smeruje k uloženiu povinnosti správcovi ako fyzickej osobe, správcovi, z ktorého činnosti mala žalovaná škoda vzniknúť. Najvyšší súd už niekoľkokrát vyslovil, že v ust. § 8 ods. 2 ZKV je upravená osobná zodpovednosť správcu konkurznej podstaty za škodu ním spôsobenú, pričom po zbavení tohto správcu funkcie správcu konkurznej podstaty, nový správca konkurznej podstaty za túto škodu osobne nezodpovedá (rovnako pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/2/2015 z 9. februára 2017).

27. Vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu. Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom pasívnej vecnej legitímácie je iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovaného neoznačil (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. januára 2012, sp. zn. 6Cdo/214/2011).

28. Povinnosti správcu konkurznej podstaty vyplývajú predovšetkým zo zákona a na základe zákona mu môže ďalšie povinnosti uložiť konkurzný súd v rámci dohľadu v zmysle § 12 ZKV. Podľa ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a/ ZKV vyhlásením konkurzu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty ako aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty prešli na správcu. Postavenie správcu, jeho práva, povinnosti a zodpovednosť sa zakladajú výlučne na predpisoch procesného práva v zmysle, ktorých je samostatným úradným orgánom, ktorý pod dohľadom súdu zabezpečuje riadny priebeh konkurzu. Úlohou správcu v konkurze je predovšetkým zistiť rozsah úpadcovho majetku, rozsah a oprávnenosť pohľadávok uplatňovaných veriteľmi, spravovať konkurznú podstatu a realizovať jej speňaženie. Zodpovednosť správcu za škodu vzniknutú porušením povinností stanovených zákonom

alebo uložených súdom sa posudzuje podľa ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka, ktoré vymedzuje predpoklady všeobecnej zodpovednosti fyzických a právnických osôb za škodu.

29. Predpokladmi zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného ustanovenia je porušenie povinnosti, vznik (existencia) škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody a zavinenie. Súd prvej inštancie však vôbec neskúmal predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, teda zisťovanie porušenia právnej povinnosti žalovaného v súvislosti s výkonom funkcie správcu konkurznej podstaty, vznik škody a jej výšku, ako aj príčinnú súvislosť medzi vzniknutou škodou a škodcovým konaním. Z obsahu napadnutého rozhodnutia jasne vyplýva, že súd toto neposudzoval aj z dôvodu, že samotná žalobkyňa vylúčila pôvod uplatneného nároku v právnom režime zodpovednosti podľa § 8 ZKV a žiadala vydanie peňažných prostriedkov, ktoré podľa jej názoru žalovaný zadržoval, resp. nevydal do jej rúk. V tomto smere však absentuje akékoľvek dokazovanie ohľadom výšky konečnej sumy uplatnenej žalobkyňou, keď suma je výsledkom výpočtu bez opory v predložených alebo aspoň navrhnutých dôkazoch.

30. Z návrhu na začatie konania, písomných podaní žalobkyne, ako aj jej ústnych prednesov vyplýva, že návrhom sa domáhala toho, aby krajský súd uložil odporcovi povinnosť vydať do konkurznej podstaty úpadcu finančné prostriedky vo výške 168 957,08 eur. Podaním z 15. apríla 2015 obmedzila žalobný petit na vydanie finančných prostriedkov vo výške 16 499,99 eur. Následne na pojednávaní dňa 22. októbra 2015 uviedla, že trvá na vydaní finančných prostriedkov vo výške 16 499,99 eur a návrh vzala sčasti späť v sume 152 457,09 eur, s čím žalovaný súhlasil a krajský súd konanie o tejto sume zastavil.

31. V prvom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu sp. zn. 1Obo/6/2016 odvolací súd výslovne uviedol, že za dôvodnú považuje námietku žalovaného, že krajský súd nedostatočne zistil skutkový a právny stav veci, v ktorej meritórne rozhodol dňa 17. decembra 2015. Z návrhu na začatie konania, písomných podaní, ako aj ústnych prednesov žalobkyne (vrátane vyjadrenia k odvolaniu) vyplýva, že žalobkyňa ako správkyňa konkurznej podstaty úpadcu sa domáha proti žalovanému (ako bývalému správcovi konkurznej podstaty úpadcu) vydania finančných prostriedkov v sume 16 499,99 eur do konkurznej podstaty úpadcu, teda uplatnila si nárok na vydanie veci (finančných prostriedkov v sume 16 499,99 eur) do konkurznej podstaty úpadcu. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu nie je zrejmé, na základe akého právneho titulu súd zaviazal žalovaného k zaplateniu sumy 16 499,99 eur. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd návrhu vyhovel podľa ust. § 6 ods. 1 a ods. 2 ZKV (citované ustanovenia vymedzujú, aký majetok tvorí konkurznú podstatu). Aj keď v odôvodnení rozsudku krajský súd odcitoval ust. § 8 ods. 2 a ods. 5 ZKV (citované ustanovenia upravujú zodpovednosť správcu za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo mu ich uloží súd), nevyplýva z neho, že by sa krajský súd zaoberal skúmaním splnenia predpokladov vzniku škody v zmysle ust. § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka a uplatnený nárok posúdil titulom náhrady škody. Rovnaké ustanovenia ako sú uvedené v odôvodnení rozsudku krajského súdu sú uvedené aj v návrhu na začatie konania, avšak žalobkyňa počas celého konania tvrdí, že predmetné konanie nie je konaním o náhradu škody, pretože sa domáha od odporcu vydania finančných prostriedkov do konkurznej podstaty úpadcu, pričom pri určení výšky pohľadávky vychádzala z porovnania účtovnej evidencie úpadcu s údajmi uvedenými v konečnej správe. Podľa vysloveného názoru odvolacieho súdu nebola v konaní jednoznačne preukázaná škoda ani čo do jej podstaty ani výšky. Po preskúmaní veci sa odvolací súd v prvom zrušujúcom rozhodnutí stotožnil s odvolacími námietkami žalovaného, že krajský súd vo veci vykonal nedostatočné zistenie skutkového stavu a jeho právneho posúdenia, pretože z dovtedy vykonaného dokazovania nie je preukázané, aké právo a v akej výške si žalobkyňa uplatňuje proti žalovanému. S poukazom na to, že krajský súd vo veci predčasne rozhodol bez riadneho zistenia skutkového a právneho stavu, odvolací súd rozsudok krajského súdu v napadnutej časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 16 499,99 eur podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O. s. p. zrušil a podľa odseku 2 citovaného ustanovenia mu vec vrátil na ďalšie konanie, v rámci ktorého krajský súd v naznačených smeroch mal doplniť dokazovanie tak, aby skutkový stav v predmetnej veci bol riadne zistený a aby tento následne posúdil správne aj po právnej stránke.

32. Po vrátení veci sa konalo jedno pojednávanie 26. apríla 2017 na ktorom žalobkyňa opätovne

zdôraznila, že sa domáha nároku inštitútom vydania veci a výslovne popiera, že žiada náhradu škody z porušenia povinnosti správcu a nenavrhuje žiadne dokazovanie. Následne bolo do spisu doručené vyčíslenie pohľadávky uplatnenej v konaní žalobkyňou. Dňa 7. novembra 2017 bolo vo veci druhé pojednávanie, na ktorom znova nebolo vykonávané žiadne nové dokazovanie, a vec bola následne rozhodnutá vyhlásením napadnutého rozsudku dňa 5. decembra 2017.

33. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí argumentuje v rámci právneho posúdenia ako ust. § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, tak ust. § 8 ods. 2 a 5 ZKV. Uvádza, že zákon o konkurze a vyrovnaní ponechal na odbornom zvážení správcu konkurznej podstaty, akým spôsobom bude nakladať s peniazmi, ktoré získal ako výťažok speňaženia konkurznej podstaty. Jeho povinnosťou je zabezpečiť, aby peniaze určené pre veriteľov boli bezpečne uschované do doby, kým ich správca nevyplatí veriteľom na základe rozvrhového uznesenia. Výslovne konštatuje, že „povinnosť postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou, výslovne upravená v § 8 ods. 2 ZKV bola žalovaným porušená“, avšak bez opory vo vykonanom dokazovaní. Tento pojem podľa súdu prvej inštancie nie je obsahovo vymedzený, avšak ZKV jasne určil rámec, účel konania správcu a tento účel napĺňa správca samostatne zvolenými postupmi, ktoré smerujú k tomu, aby zistil rozsah majetku úpadcu, preveril pohľadávky uplatňované veriteľmi voči úpadcovi, majetok úpadcu speňažil a v zmysle pravidiel určených zákonom pomerne uspokojil veriteľov. Pre posúdenie, ktoré konanie je ešte konaním s odbornou starostlivosťou a ktoré už nie, je treba vychádzať z podstaty a účelu funkcie správcu konkurznej podstaty, zo skutočností že správca je osoba s odborným vzdelaním, ktorá musí byť odborne schopná domyslieť následky svojich postupov a ktorá musí mať prehľad v platných právnych predpisoch. Konanie správcu je zároveň vždy nutné posudzovať vzhľadom na špecifické okolnosti prípadu. Po takomto zdôvodnení súd prvej inštancie s odkazom na ust. § 451 OZ konštatuje, že „žalovaný má povinnosť vrátiť ním neoprávnene zadržávanú sumu“. Žalobe vyhovel ďalej s odôvodnením svojej právnej úvahy tak, že „vzhľadom k tomu, že právna kvalifikácia uplatneného nároku podlieha rozhodnutiu súdu, aj v prípade, že žalobca neoznačil v žalobe, ani vo svojich podaniach, že tento nárok si uplatňuje z titulu bezdôvodného obohatenia, konajúci súd vzhľadom na uvedené rozhodol o uplatnenom nároku v zmysle vyššie cit. ustanovenia § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.“

34. Takéto konštatovania súdu prvej inštancie sú v príkrom rozpore s vykonaným dokazovaním, ktoré v podstate spočíva len v predložení sumy výpočtu vyčíslenia uplatnenej sumy žalobkyňou, bez akýchkoľvek ďalších relevantných dôkazov, ktoré by osvedčovali či už výšku škody, ktorá by mala byť predmetom skúmania, alebo bezdôvodného obohatenia, ktorým svoje rozhodnutie odôvodnil súd prvej inštancie (tu vôbec ani nie je zrejmé, o ktorú skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia sa má jednať). Odvolací súd musí konštatovať, že z dokazovania vykonaného v tomto konaní nijako nemožno dovodiť zodpovednosť žalovaného v zmysle osobitnej zodpovednosti založenej ust. § 8 ZKV, čoho si je zjavne vedomá aj žalobkyňa, ktorá sa opakovane v rámci konania vyjadrila, že nárok nemožno a ani ho nechce subsumovať pod skutkovú podstatu náhrady škody a nebude vykonávať dokazovanie v tomto smere. Dokazovanie ani vykonané nebolo. Žiadala vydať peňažné prostriedky bez bližšej špecifikácie, svoj nárok neoprela o žiadne dôkazné prostriedky a sumu, ktorú v konečnom dôsledku ustálila ako žalobný nárok, oprela len o vlastné výpočty, ktoré sú absolútne nepreskúmateľné. Podanie, resp. výpočet predložený samotnou stranou sporu, nemožno považovať za dôkaz.

35. Len na okraj odvolací súd poznamenáva, že inštitút vydania veci tak, ako to zrejme formuluje bez právnej kvalifikácie žalobkyňa, je upravený len v ust. § 126 ods. 1 a 2 OZ (Vlastník a oprávnený držiteľ veci má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.), ktorý je na „vydanie finančných prostriedkov“ neaplikovateľný. Ďalej je možné ešte poukázať na ust. § 9d ods. 4 ZKV, podľa ktorého osoby, ktoré majú listiny a iné veci, ktoré môžu byť dôkazným prostriedkom pri zistení alebo pri zabezpečení dlžníkovho majetku, sú povinné správcovi na jeho písomnú žiadosť tieto listiny a veci vydať alebo zapožičať, čo je zjavne rovnako neaplikovateľný inštitút. Jediným právnym inštitútom, použiteľným vo vzťahu k bývalému správcovi, je preukázanie porušenia povinnosti tak, ako to predpokladá ust. § 8 ZKV, naplnenie predpokladov ktorého však žalobkyňa z dokazovania vylučuje. Následné subsumovanie nároku súdom prvej inštancie pod kumuláciu nepreukázaných predpokladov

zodpovednosti podľa citovaného ustanovenia a zároveň ustanovení o bezdôvodnom obohatení, je zmätočné a právne nepriechodné. Takýto spôsob vyhodnotenia skutkového stavu aplikáciou právnej normy tak, aby súd mohol nárok priznať, je neprípustné.

36. Keďže žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno čo do preukázania zodpovednosti správcu za škodu (tu rešpektujúc princíp kontradiktórnosti konania, kedy dominus litis určuje aj smerovanie dokazovania a jeho šírku či kvalitatívny obsah), ani čo do vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a žalobu zamietol.

37. O trovách konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 396 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 a 2 C. s. p. a ich náhradu priznal úspešnému žalovanému proti žalobcovi, ktorý úspech nemal. Odvolací súd takto rozhodol aj vzhľadom na skutočnosť, že samotný žalobca bez odôvodnenia vo väčšej časti vzal žalobný návrh späť, čo je jeho neúspechom, keďže nešlo o úkon zavinený konaním žalovaného, ale o dispozitívnu úvahu žalobcu.

38. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

39. Rozhodnutie bolo prijaté členmi odvolacieho senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 393 ods. 2, posledná veta C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.). Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je do volacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1

C. s. p.). Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany, podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisovo rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a 2 C. s. p.). Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).